

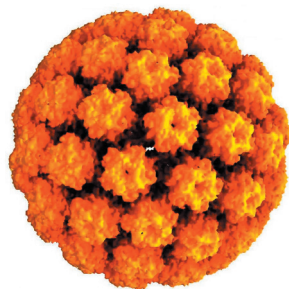
ZNAČAJ VAKCINACIJE PROTIV HUMANIH PAPILOMA VIRUSA

Šta su Humani papiloma virusi – HPV?

Humani papiloma virusi (HPV) su velika grupa virusa, sa preko 100 različitih tipova, od kojih bar 13 tipova mogu da izazovu rak (karcinom).

HPV virusi su nađeni u skoro:

- 100% karcinoma grlića materica
- 90% karcinoma anusa
- 40% karcinoma spoljnih polnih organa (vulva, vagina, penis) i
- 3% karcinoma usta.

Zašto je vakcinacija protiv HPV važna?

Ljudi su jedini poznati rezervoari HPV. Vakcinacija protiv HPV je važna jer se na ovaj način skoro sasvim sprečava nastanak karcinoma grlića materice kod devojčica, kao i kondiloma (šiljatih bradavica), karcinoma spoljnih polnih organa, anusa i ždrela, koji su izazvani HPV infekcijom, kod oba pola.

U kom uzrastu je najbolje sprovesti vakcinaciju?

Pošto se infekcija HPV najčešće dešava tokom prvih seksualnih odnosa, preporučuje se vakcinacija devojčica pre započinjanja seksualnih aktivnosti, između 9 i 13. godine (u dve doze vakcine sa razmakom od najmanje 6 meseci). Osobe koje nisu vakcinisane u ovom uzrastu mogu se vakcinisati i kasnije (žene do 26. godine, muškarci do 21. godine), sa tri doze vakcine, po shemi 0, 1-2 i 6 meseci.

Da li je vakcinacija protiv HPV obavezna?

Ne. U našoj zemlji, za razliku od nekih drugih zemalja (na primer u Makedoniji i Letoniji), ova vakcina nije u kalendaru obaveznih vakcinacija, iako je registrovana i nalazi se u prodaji.

Koliko različitih HPV vakcina postoji?

Do sada su razvijene tri vrste vakcina, dvovalentna, četverovalentna (dostupne kod nas i u većem delu sveta) i devetovalentna (SAD, zemlje Zapadne Evrope). Sve HPV vakcine su napravljene od čestica koje liče na viruse (tzv. VLP – virus like particles), ali ove čestice nisu zarazne, jer ne sadrže DNK virusa, ne izazivaju infekciju i ne sadrže žive biološke delove.

Međutim, pošto ove čestice liče na viruse, nakon vakcinacije organizam počinje da stvara antitela protiv HPV zastupljenih u vakcini (ali i protiv dr. tipova HPV, zbog postojanja unakrsne reakcije zaštite) i ako se osoba zarazi nekim od njih – oni će biti uništeni.

Dvovalentna vakcina sadrži VLP HPV tip 16 i 18, koji izazivaju preko 70% svih karcinoma grlića materice, registrovana za ženski pol, 9-25 godina.

Četorovalentna vakcina u svom sastavu sadrži VLP HPV tipova 16, 18, ali i 6 i 11 (koji izazivaju kondilome kod oba pola). Registrovana je za primenu kod oba pola, uzrasta 9-26 godina. Do sada je dato više od 200 miliona doza ovih vakcina u preko 80 zemalja sveta. Devetovalentna vakcina sadrži VLP HPV tipove 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 i 58 i može se dati kod oba pola, uzrasta 9-26 godina.

HPV vakcine se aplikuju u deltoidni mišić, a reakcije nakon vakcinacije su najčešće blage i prolaznog karaktera. Važno je napomenuti da nijedan slučaj smrti niti teže bolesti nije povezan sa HPV vakcinom.

Da li vakcinisana devojka/žena treba i dalje da posećuje ginekologa radi redovnih kontrola i provere Papa testa?

Da. Iako ova vakcina pruža visok nivo zaštite od infekcije HPV ona nije zamena za pregled na rak grlića materice (Papa test). Papa test se radi kod zdravih žena, a u Srbiji je besplatan za sve žene uzrasta 25-64 godine (Nacionalni skrining program).

**REDOVNI PREGLEDI GRLIĆA MATERICE, U KOMBINACIJI SA PRIMENOM HPV VAKCINE,
PRUŽAJU NAJBOLJU ZAŠTITU U BORBI PROTIV RAKA GRLIĆA MATERICE.**

Ova brošura je važna i
za roditelje dečaka

